

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 522/2016-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. augusta 2016 predbežne prerokoval sťažnosť A. I. GREEN ENERGY, s. r. o., Jozefa Hagaru 9, Bratislava, zastúpeného advokátom Mgr. Michalom Mozolíkom, Palárikova 1449, Čadca, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu Bratislava III č. k. 24 Cb 113/2012-453 z 9. decembra 2014 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 2 Cob 106/2015-537 z 15. marca 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. I. GREEN ENERGY, s. r. o., o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola faxom 20. júna 2016 a poštou 23. júna 2016 doručená sťažnosť A. I. GREEN ENERGY, s. r. o. Jozefa Hagaru 9, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 ústavy rozsudkom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) č. k. 24 Cb 113/2012-453 z 9. decembra 2014 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 Cob 106/2015-537 z 15. marca 2016, ktorou žiada ústavný súd, aby:

„a) vyhovel sťažnosti.

b) vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu a inú právnu ochranu – základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky... základného práva sťažovateľky... aby sa jej vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jej prítomnosti a aby som sa mohla vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky... základného práva sťažovateľky vlastniť majetok... a na rovnosť pri ochrane vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky... práva sťažovateľky na spravodlivý proces – práva, aby jej záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní 24 Cb 113/2012, rozsudkom Okresného súdu Bratislava III 24 Cb 113/2012-453 zo dňa 09. 12. 2014, postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní 2 Cob 106/2015, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave 2 Cob 106/2015-537 zo dňa 15. 03. 2016,

c) zrušil rozsudok Krajského súdu v Bratislave 2 Cob 106/2015-537 zo dňa 15. 03. 2016 v celom rozsahu...

d) zrušil rozsudok Okresného súdu Bratislava III 24 Cb 113/2012-453 zo dňa 09. 12. 2014 v celom rozsahu... a vec vrátil na ďalšie konanie,

e) uložil porušovateľom povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť náhradu trov konania pred ústavným súdom sťažovateľke vo výške 303,16 EUR...

f) priznal sťažovateľke finančné zadosťučinenie vo výške 2.000,00 EUR. “

Ako zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu a z jej príloh vyplynulo, sťažovateľka bola ako žalovaná v 1. rade účastníkom konania pred okresným súdom vedeného pod sp. zn. 24 Cb 113/2012, v ktorom sa žalobkyňa [REDAKOVANÉ], vo veci organizačnej zložky [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobkyňa“), domáhala proti sťažovateľke a [REDAKOVANÉ], ako žalovanej v 2. rade (ďalej len „žalovaná v 2. rade“) zaplataenia spoločne a nerozdielne 31 998,56 € s príslušenstvom.

Žalobkyňa žalobu odôvodnila tým, že 15. marca 2011 uzatvorila so žalovanou v 2. rade ako klientom písomnú mandátnu zmluvu o poskytovaní právneho poradenstva v Slovenskej republike v oblasti obnoviteľných zdrojov energie. Na základe tejto zmluvy žalovaná v 2. rade poskytovala žalobkyni právne služby súvisiace s nadobudnutím stopercentného obchodného podielu spoločnosti sťažovateľky, ako aj právne poradenstvo súvisiace s projektom výstavby fotovoltaickej elektrárne v [REDAKOVANÉ]. Dohodnutú hodinovú odmenu žalobkyňa priebežne fakturovala žalovanej v 2. rade. Po tom, ako sa žalovaná v 2. rade v júni 2011 stala jedinou spoločníčkou žalovanej v 1. rade, dohodli sa na tom, že žalobkyňa bude fakturovať odmenu za právne služby sťažovateľke. Žalobkyňa vystavila spolu deväť faktúr. Posledné tri z nich (č. 3110047, 3110058 a č. 3110059) za poradenstvo v auguste až októbri 2011 boli žalobkyni zaplatené sťažovateľkou v exekúcii vedenej proti sťažovateľke na základe právoplatného platobného rozkazu. Dve faktúry (č. 3110023 a č. 3110030) uhradila žalobkyni žalovaná v 2. rade. Čiastočne neuhradená ostala jedna faktúra (č. 3110015) splatná 25. apríla 2011 za poradenstvo od 29. marca 2011

do 14. apríla 2011 vystavená na sumu 30 076,85 €, na ktorú spoločnosť [REDAKOVANÉ] (väčšinový akcionár žalovanej v 2. rade) uhradila 8. septembra 2011 sumu 20 000 €. Úplne neuhradené ostali tri faktúry – č. 3110021 splatná 24. apríla 2011 na sumu 2 676 € za poradenstvo v období 30. marca 2011 až 31. marca 2011 a tzv. Quick Check, faktúra č. 3110022 splatná 24. apríla 2011 na sumu 2 845,45 € za poradenstvo od 23. marca až do 28. marca 2011 a za náklady (preklady a cestovné) a faktúra č. 3110038 na sumu 16 400 € splatná 18. júna 2011 za poradenstvo v máji 2011 a za ostatné náklady (preklady, poštovné, Due Diligence). Žalobkyňa ďalej uviedla, že žalované neprejavili výhrady k poskytnutým službám, uhrádzať faktúry prestali po tom, ako dosiahli svoj podnikateľský zámer.

Sťažovateľka sa bránila tým, že so žalobkyňou neuzatvorila žiadnu zmluvu ani neprevzala žiadny záväzok niečo žalobkyni plniť, ako aj tým, že žalobkyňa nepreukázala poskytnutie služieb ani ich rozsah a cenu. Pokiaľ sťažovateľka v minulosti žalobkyni plnila, stalo sa tak nútene v exekúcii a takéto plnenie nemožno považovať za uznanie zvyšku záväzku. Navyše, žalobkyňa vystavovala faktúry na žalovanú v 2. rade, čo vyvracia vzťah medzi žalobkyňou a sťažovateľkou. Žalované spoločne namietali, že uzatvorená mandátna zmluva je len rámcovou zmluvou, ktorá mala byť naplnená objednávkami, poskytnuté služby neboli preukázané, faktúry sú duplicitne vystavené za to isté obdobie a nezodpovedajú poskytnutým službám. Nikdy im nebola doručená ani špecifikácia vykonaných úkonov, ako aj to, že služby uvedené v špecifikácii neboli dohodnuté ani odsúhlasené žalovanými.

Okresný súd rozsudkom č. k. 24 Cb 113/2012-453 z 9. decembra 2014 žalobe vyhovel a zaviazal žalované spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni 31 998,46 € s príslušenstvom a nahradiť trovy konania. Vykonaným dokazovaním bol preukázaný skutkový stav, tak ako bol tvrdený žalobkyňou. Dokazovanie vykonal listinnými dôkazmi – mandátnou zmluvou, faktúrami, sprievodnými listami k nim, podrobnými prehľadmi účtovaných úkonov s uvedením dátumu, osoby, ktorá poradenstvo alebo právnu službu poskytla, stručným popisom úkonu, počtom hodín, vyúčtovaním spoločnosti [REDAKOVANÉ] a korešpondenciou medzi žalobkyňou a žalovanou v 2. rade v období od 21. júla 2011

do 20. novembra 2011, ako aj splnomocneniami sťažovateľky pre advokátku [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] na všetky právne úkony súvisiace so zmenami v obchodnom registri a s fotovoltaičkou elektrárnou v [REDAKOVANÉ], dokumentáciou o prevode obchodného podielu, námietkami proti nevykonaniu zápisu v obchodnom registri, oznámením daňovému úradu a webovými stránkami o podnikateľskej skupine [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]. Z korešpondencie považoval okresný súd za preukázané i to, že prvé tri faktúry (č. 3110021, 3110022 a č. 3110015), ako aj všetky nasledujúce žiadala žalovaná v 2. rade zmeniť tak, aby neboli vystavované na ňu, ale na sťažovateľku.

Právne vec okresný súd posúdil podľa slovenského práva. Účastníci si nezvolili rozhodné právo. Podľa čl. 4 bodu 1 písm. b) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 zo 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I) sa zmluva o poskytovaní služieb spravuje právnym poriadkom krajiny obvyklého pobytu poskytovateľa služieb. Žalobkyňa ako advokátska kancelária má sídlo pobočky v Slovenskej republike, kde aj poskytovala právne poradenstvo. Vzťah medzi žalobkyňou a žalovanými posúdil podľa ustanovení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, ustanovení Obchodného zákonníka a považoval ho za vzťah medzi klientom a advokátom. Žalobkyňa a žalovaná v 2. rade sa platne dohodli na hodinovej sadzbe vo výške 220 € (partner), 170 € (advokát), resp. 130 € (koncipient). Dohodli si i pevnú cenu 800 € za tzv. Quick Check projektu, hodinovú cenu 35 € za prácu prekladateľov a paušálny poplatok 2 % z honoráru za poštovné a náklady na telefón. Cestovné a iné náklady mali byť účtované oddelene, podľa toho ako vzniknú. Žalobkyňa poskytla žalovaným právne služby, odmenu a náklady žalovanej 1. rade riadne vyúčtovala aj s podrobnou časovou špecifikáciou. Žalované vyúčtovanú odmenu ani rozsah poskytnutých právnych služieb nikdy nespochybnili. Ak by niektorá služba nebola poskytnutá alebo by bola nesprávne špecifikovaná, žalované by to namietali. Okresný súd ďalej konštatoval, že ani jedna faktúra žalobkyne nebola vystavená ani vymáhaná duplicitne. Prvé tri faktúry žalobkyňa zmenila na žiadosť žalovanej v 2. rade tak, že ich vystavila na sťažovateľku, v dôsledku čoho,

keďže sťažovateľka je slovenský subjekt, fakturovaná musela byť navyše i daň z pridanej hodnoty. Pretože neuhradením faktúr v lehote splatnosti sa žalované dostali do omeškania, žalobkyni okresný súd priznal i úrok z omeškania v zákonnej výške.

Vo vzťahu k obrane sťažovateľky a žalovanej v 2. rade okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol: „*Obrana odporcov bola celkovo nedôveryhodná, neudržateľná a zrejme bola len účelová. Odporcovia všetko popierali, hoci množstvo dôkazov preukazovalo opak. Ich obrana bola nekonkrétna, založená len na formálnych námietkach, ktorými sa však žalobe nedalo ubrániť. Súd bral pri rozhodovaní do úvahy aj to, že v spore išlo o vzťah medzi advokátom a klientom, ktorý je založený na vzájomnej dôvere a pri ktorom sa písomná forma vôbec nevyžaduje.*“

Pasívnu legitimáciu sťažovateľky a uloženie povinnosti spoločne a nerozdielne obom žalovaným odôvodnil okresný súd takto: „*Súd vyhovel návrhu aj v tom, že na zaplatenie zaviazal oboch odporcov spoločne a nerozdielne. Pri tomto rozhodnutí vychádzal z toho, že odporcovia sú v postavení materskej a dcérskej spoločnosti a konali v zhode. Odporca v 2. rade si dohodol s navrhovateľom poskytnutie právnych služieb, no tieto služby sa týkali odporcu v 1. rade. Odporca v 1. rade splnomocnil navrhovateľa na zastupovanie, vedel teda, že právne služby sa týkajú jeho. Odporca v 2. rade žiadal vystavovať faktúry na odporcu v 1. rade, preto navrhovateľ vystavil faktúry aj s DPH. Z takéhoto spoločného konania odporcov im nemôže vzniknúť žiadna výhoda na úkor navrhovateľa. Preto súd zaviazal oboch na zaplatenie dlžnej sumy aj s DPH, hoci inak by zaplatenie DPH u odporcu v 2. rade neprichádzalo do úvahy.*“

Proti rozsudku okresného súdu podali odvolanie obe žalované. V odvolaní zosumarizovali svoju doterajšiu argumentáciu v konaní a dodali, že dôkazy, ktoré podľa názoru okresného súdu preukazujú poskytnutie právnych služieb žalobkyňou, svedčia inému subjektu ([REDACTED]), iba mlčanie neznamená samo osebe súhlas a poukázali i na to, že predmetom konania je deliteľné (peňažné) plnenie, v dôsledku čoho ak by aj bol nárok dôvodný, žalované nemali byť zaviazané spoločne a nerozdielne, pretože aj sama žalobkyňa tvrdí, že každej zo žalovaných poskytla časť služieb. Spoločný záväzok

nepreukazuje iba vzťah dcérskej a materskej spoločnosti. Sťažovateľka zopakovala, že v žiadnom právnom vzťahu so žalobkyňou nebola.

Krajský súd rozsudkom č. k. 2 Cob 106/2015-537 z 15. marca 2016 rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil a žalované zaviazal na náhradu trov odvolacieho konania.

Rozsudok okresného súdu č. k. 24 Cb 113/2012-453 z 9. decembra 2014 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 2 Cob 106/2015-537 z 15. marca 2016 nadobudol právoplatnosť 18. apríla 2016.

Sťažovateľka sťažnosť na porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 ústavy rozsudkom okresného súdu č. k. 24 Cb 113/2012-453 z 9. decembra 2014 a rozsudkom krajského súdu č. k. 2 Cob 106/2015-537 z 15. marca 2016 odôvodnila tým, že oba rozsudky sú vo vzťahu k nej svojvoľné a arbitrárne, pretože na zaviazanie sťažovateľky plniť žalobkyňi spoločne a nerozdielne so žalovanou v 2. rade nebol skutkový ani právny podklad, tobôž ak plnenie bolo navyše i deliteľné. Žalobkyňa v konaní neunesla dôkazné bremeno, že by sťažovateľke voči nej vznikol nejaký záväzok. Iba konanie v zhode a vzťah materskej a dcérskej spoločnosti právnym dôvodom vzniku záväzku sťažovateľky nemôžu byť. V tejto časti je rozsudok nedostatočne odôvodnený. Pokiaľ bol za týchto okolností krajským súdom ako vecne správny potvrdený, aj rozsudok krajského súdu vykazuje rovnaké nedostatky. Krajský súd sa s odvolacími námietkami sťažovateľky vysporiadal len povrchne. Voči sťažovateľke nielenže nebol preukázaný právny základ, ale preukázaná nebola ani výška údajného nároku žalobkyne voči nej – žiadna dohoda o cene. Sťažovateľka v sťažnosti ďalej zopakovala svoje odvolacie námietky a poukázala na to, že k porušeniu jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy došlo tým, že konanie bez viny žalovaných trvalo neprimerane dlho, čo bolo spôsobené neodôvodneným odročovaním pojednávaní

a poskytovaním neprimeraného času žalobkyni okresným súdom na predkladanie dôkazov a produkovanie argumentov, čím bola porušená i rovnosť účastníkov v konaní.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosc možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Ako zo sťažnosti sťažovateľky vyplýva, k porušeniu týchto základných práv malo dôjsť jednak rozsudkom okresného súdu č. k. 24 Cb 113/2012-453 z 9. decembra 2014 a jednak rozsudkom krajského súdu č. k. 2 Cob 106/2015-537 z 15. marca 2016.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky postupom a rozsudkom okresného súdu č. k. 24 Cb 113/2012-453 z 9. decembra 2014 ústavný súd poznamenáva, že v citovanom čl. 127 ods. 1 in fine ústavy je zakotvený princíp subsidiarity, podľa ktorého ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťou iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06). Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio

inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Proti napadnutému rozsudku okresného súdu č. k. 24 Cb 113/2012-453 z 9. decembra 2014 bolo prípustné odvolanie (ktoré sťažovateľka i podala) a na jeho základe odvolací súd bol oprávnený, ale aj povinný poskytnúť základným právam alebo slobodám sťažovateľky ochranu v prípade zistenia, že okresný súd svojím postupom alebo rozhodnutím do nich zasiahol. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľky v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu.

Ústavný súd preto túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

Odlišná je situácia vo vzťahu k rozsudku krajského súdu č. k. 2 Cob 106/2015-537 z 15. marca 2016. Právomoc ústavného súdu na jeho preskúmanie daná je, avšak ústavný súd považuje sťažnosť v tejto časti za zjavne neopodstatnenú.

Sťažovateľka tvrdí, že rozsudkom krajského súdu č. k. 2 Cob 106/2015-537 z 15. marca 2016 došlo k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 ústavy v podstate tým, že rozsudok krajského súdu je jednak nedostatočne odôvodnený, najmä preto, že nereaguje na odvolacie námietky sťažovateľky, a jednak je arbitrárny a svojvoľný, pokiaľ ním bol rozsudok okresného súdu potvrdený ako vecne správny napriek tomu, že nebola preukázaná v konaní pasívna legitímácia sťažovateľky.

Krajský súd rozsudok č. k. 2 Cob 106/2015-537 z 15. marca 2016 odôvodnil takto:

„Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací prejednal vec podľa § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania v zmysle § 214 ods. 2 O. s. p., pričom termín verejného vyhlásenia rozsudku bol oznámený na úradnej tabuli súdu dňa 7. 3. 2016 podľa § 156 ods. 3 O. s. p. Po preskúmaní obsahu spisu, oboznámení sa s dôvodmi odvolania žalovaných v 1. a 2. rade a s vyjadrením žalobcu k odvolaniu dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné vyhovieť.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so zisteným skutkovým stavom a právnym posúdením veci prvostupňovým súdom. Súd prvého stupňa sa vo svojom rozsudku vysporiadal so všetkými argumentami žalovaných v 1. a 2. rade, správne vyhodnotil vykonané dôkazy a na správnosť dôvodov uvedených v rozsudku odvolací súd, podľa § 219 ods. 2 O. s. p. v celom rozsahu odkazuje. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku a k odvolacím dôvodom žalovaných v 1. a 2. rade odvolací súd uvádza nasledovné:

Odvolací súd sa nestotožňuje s tvrdením žalovaných v 1. a 2. rade, že žalobca nepreukázal žalovaný nárok ani čo do dôvodu, ani čo do výšky, a to ani voči žalovanému v 1. rade, ani voči žalovanému v 2. rade. Právnym základom uplatneného nároku je písomná Zmluva o poskytovaní právnych služieb (mandátna zmluva) uzavretá medzi žalovaným v 2. rade a žalobcom dňa 15. 3. 2011. Je tiež nepochybné, že jediným spoločníkom žalovaného v 1. rade je žalovaný v 2. rade, t.j. medzi žalovanými ide o vzťah materská a dcérska spoločnosť. V tomto kontexte je pochopiteľné, že žalovaný v 2. rade žiadal od žalobcu poskytovanie právnych služieb, ktoré mali najskôr zabezpečiť žalovanému v 2. rade stopercentnú účasť v žalovanom v 1. rade a následne poskytovanie právnych služieb, ktoré sa týkali dosiahnutia podnikateľského zámeru žalovaného v 2. rade prostredníctvom činnosti žalovaného v 1. rade na území Slovenskej republiky. Žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade konali vo vzájomnej zhode. Z predložených dôkazov podľa odvolacieho súdu nepochybne vyplýva, že právne služby boli poskytnuté obom žalovaným, a to vzhľadom na charakter poskytnutého plnenia, z ktorého samotnej podstaty vyplýva, že nie je možné určiť výlučného prijímateľa poskytnutej právnej služby. Z uvedených skutočností vyplýva solidárnosť záväzku žalovaných v 1. a 2. rade. Pokiaľ ide o výšku žalovaného nároku, tá je preukázaná Zmluvou o poskytovaní právnych služieb zo dňa 15. 3. 2011, v ktorej boli dohodnuté hodinové sadzby za poskytovanie právnych služieb, a špecifikáciou jednotlivých úkonov poskytnutých právnych služieb.

Neobstojí ani argument žalovaných, že právne služby boli poskytnuté iným subjektom, [REDAKOVANÉ]. Z článku 3. Zmluvy o poskytovaní právnych služieb zo dňa 15. 3. 2011 vyplýva, že právne služby poskytuje žalobca a advokáti, ktorí v mene žalobcu poskytujú poradenstvo a zastúpenie. [REDAKOVANÉ] bola spolupracujúci advokát žalobcu. Poskytovanie právnych služieb spolupracujúcimi advokátmi vyplýva aj z článku 1. Zmluvy o poskytovaní právnych služieb, kde je diverzifikovaná hodinová odmena pre koncipienta, advokáta a partnera žalobcu.

K námietke žalovaných v 1. a 2. rade o duplicitnej fakturácii tých istých právnych služieb odvolací súd uvádza, že predloženými dôkazmi (e-mailová komunikácia, faktúry) bolo preukázané, že faktúry pôvodne vystavené na žalovaného v 2. rade boli stornované a vystavené na žalovaného v 1. rade. Nejde teda o žiadnu duplicitu vo fakturácii a zmena faktúr bola uskutočnená na žiadosť žalovaného v 2. rade.

Pokiaľ ide o námietku žalovaných, že organizačná zložka nemá právnu subjektivitu, a preto je mandátna zmluva neplatná, odvolací súd uvádza, že je síce pravdou, že organizačná zložka podniku nemá spôsobilosť na práva a povinnosti, avšak podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Obo 17/2000 zo dňa 1. 12. 2000 zo skutočnosti, že v zmluve je ako účastník zmluvy označená organizačná zložka existujúcej právnickej osoby (obchodnej spoločnosti), nemožno dospieť k záveru, že ju uzavrela organizačná zložka vo svojom mene a nie v mene právnickej osoby, ktorej je zložkou. Na základe uvedeného má odvolací súd za to, že Zmluva o poskytovaní právnych služieb zo dňa 15. 3. 2011 (mandátna zmluva) je platná a ani táto námietka žalovaných neobstojí.

Vzhľadom k uvedenému odvolací súd napadnutý rozsudok prvostupňového súdu podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.“

Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby

zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Ústavný súd s poukazom na obsah citovaného odôvodnenia rozsudku krajského súdu dospel k záveru, že krajský súd dal jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktoré sťažovateľ v konaní nastolil.

Rozsudok krajského súdu vysvetlil, ako krajský súd dospel k záveru o nevyhnutnosti potvrdiť rozsudok okresného súdu, pretože zistil jeho vecnú správnosť. Rovnako tak je z rozsudku krajského súdu zrejmé, ako sa vysporiadal s tými z argumentov sťažovateľky, ktoré mali pre rozhodnutie podstatný význam. Krajský súd považoval existenciu pohľadávky žalobkyne za preukázanú, čo sa týka dôvodu i výšky, listinnými dôkazmi, na ktoré poukázal a vysvetlil i to, ako dospel k záveru, že žalobkyňa fakturované služby skutočne aj poskytla a z akého dôvodu rozhodol okresný súd vecne správne, ak na plnenie zaviazal aj sťažovateľku. V odôvodnení rozhodnutia krajský súd vysvetlil, prečo neobstojí obrana sťažovateľky, podľa ktorej právne služby neboli poskytnuté žalobkyňou, ale iným subjektom ([REDACTED]), objasnil, z akého dôvodu fakturáciu nepovažoval za duplicitnú, a vysporiadal sa aj s namietanou neplatnosťou mandátnej zmluvy pre údajný nedostatok právnej subjektivity mandatára. Aj tu postupoval krajský súd vo svojej argumentácii logicky a s oporou v rozhodovacej praxi, na ktorú poukázal.

Odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu preto spĺňa všetky požiadavky vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces vo vzťahu k odôvodneniu súdneho rozhodnutia.

Druhým dôvodom porušenia sťažovateľom označených základných práv rozsudkom krajského súdu malo byť nedostatočné zistenie skutkového stavu a nesprávne právne

posúdenie veci a v tejto súvislosti najmä sťažovateľom tvrdené nezohľadnenie nedostatku jeho pasívnej legitímácie, v dôsledku čoho podľa presvedčenia sťažovateľa je rozsudok krajského súdu svojvoľný a arbitrárny.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Ústavný súd považuje za potrebné tiež pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inšinciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody. Ústavný súd poukazuje i na skutočnosť, že nie je a ani nemôže byť súdom skutkovým, t. j. jeho úlohou nie je nahrádzať činnosť všeobecných súdov.

Krajský súd vo vzťahu k argumentácii sťažovateľky, podľa ktorej na plnenie žalobkyni nemôže byť zaviazaná, pretože si služby u nej neobjednala, a pokiaľ si ich aj objednala žalovaná v 2. rade, to pre založenie jej záväzku plniť žalobkyni nepostačuje, v odôvodnení svojho rozsudku na túto námietku reagoval a nepovažoval ju za opodstatnenú, vychádzajúc z toho, že ak jediným spoločníkom sťažovateľky je žalovaná v 2. rade, t. j. medzi žalovanými ide o vzťah materská a dcérska spoločnosť, a žalovaná v 2. rade žiadala od žalobkyne poskytovanie právnych služieb, ktoré sa týkali najprv nadobudnutia celého obchodného podielu sťažovateľky a následne dosiahnutia podnikateľského zámeru žalovaného v 2. rade prostredníctvom činnosti sťažovateľky, konali žalovaní vo vzájomnej zhode. Ak potom boli právne služby žalobkyňou poskytnuté oboj žalovaným a nie je možné určiť výlučného prijímateľa poskytnutej právnej služby, je daná solidárna zodpovednosť oboj žalovaných. Tým zároveň krajský súd vysvetlil, z akého dôvodu nie je namieste považovať záväzok za delený a zaoberať sa jeho výškou samostatne voči sťažovateľke a samostatne voči žalovanej v 2. rade.

Ústavný súd vychádzajúc z týchto úvah a zohľadniac dôvody rozhodnutia krajského súdu konštatuje, že rozhodnutie krajského súdu nie je založené na takom výklade aplikovaných ustanovení, ktoré by poprelo ich účel a zmysel.

Ústavný súd je preto toho názoru, že v prípade sťažovateľky nemožno považovať závery rozsudku krajského súdu za také, ktoré by boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie sťažovateľkou označených základných práv alebo slobôd.

Pokiaľ sťažovateľka v sťažnosti tvrdila, že postupom (aj) krajského súdu došlo k zbytočným prieťahom v konaní, a tým aj k porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd poukazuje na to, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je však to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu sťažovateľom označeného orgánu verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný právny prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv nepokračovalo (IV. ÚS 300/07).

Ak je zrejmé, že v čase, keď bola sťažnosť ústavnému súdu doručená, k zbytočným prieťahom v konaní na označenom súde nedochádzalo, je daný dôvod na odmietnutie takejto sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Sťažnosť doručila sťažovateľka ústavnému súdu (faxom) 20. júna 2016. Ako z rozsudku krajského súdu č. k. 2 Cob 106/2015-537 z 15. marca 2016 vyplýva, tento rozsudok v spojení s rozsudkom okresného súdu nadobudol právoplatnosť 18. apríla 2016.

Keďže sťažnosť sťažovateľky, ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní bola teda ústavnému súdu doručená v čase, keď bolo konanie právoplatne skončené, z uvedeného vyplýva, že k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky postupom krajského súdu v označenom konaní v čase podania sťažnosti ústavnému súdu nemohlo dochádzať.

Na základe toho ústavný súd dospel k záveru, že sťažnosť na porušenie čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru podaná proti postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cob 106/2015 a jeho rozhodnutím je zjavne neopodstatnená, a preto ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde po jej predbežnom prerokovaní odmietol.

Pokiaľ sťažovateľka namietala porušenie základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu č. k. 2 Cob 106/2015-537 z 15. marca 2016, ku ktorému malo dôjsť tým, že krajský súd ako vecne správny potvrdil rozsudok okresného súdu o povinnosti sťažovateľky plniť žalobkyni, ústavný súd poukazuje na svoj záver vyslovený vo vzťahu k tvrdeniam sťažovateľky o porušení jej základného práva na súdnu ochranu. V situácii, keď ústavný súd nezistil v súvislosti s rozhodnutím krajského súdu porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu, považuje ústavný súd za vylúčené, aby rovnakým rozhodnutím krajského súdu mohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa na vlastníctvo.

Vzhľadom na uvedené odmietol ústavný súd i túto časť sťažnosti sťažovateľky z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. augusta 2016